

† François Coppée

Dne 23. května [1908] zemřel v Paříži francouzský básník a spisovatel François Coppée, známý z pozdějších let svého života i jako politik (byl jedním z předáků klerikálního nacionalismu francouzského). Coppée měl dobu slávy a jistého významu v letech osmdesátých; tehdy nekoketoval s ním nikdo jiný než Zola sám; Zola, který ve své kritické knize Documents littéraires odpravil celý básnický romantismus francouzský i jeho opožděnou fázi *Parnas*, který prudce útočil i na básníky mnohem výraznější a větší, než byl Coppée, na Leconte de Lisle nebo Mallarmé, vítal v Coppéem Jana Křtitele básnického naturalismu, předchůdce básnického modernismu, aktuální poesie velkoměstské. Jest třeba dodatí hned, že neprávem; Zola se hrubě mýlil: iniciátorem této písně v poesii francouzské není nikdo jiný než romantik *Baudelaire* v některých číslech svého cyklu *Tableaux parisiens* a Coppée jest jen rozřeďovatelem: celou řadu básní z jeho prvních sbírek (*Le Reliquaire*, 1866; *Les Intimités*, 1867; *Poèmes modernes*, 1869; *Promenades et Intérieurs*, 1873), ostatně umělecky nejceněnějších z díla Coppéova, pozná znatel naráz jako více méně ochočené a přízpůsobené *Baudelaire*y: z *Baudelaire* mají celou svou vnitřní i vnější fakturu. Do češtiny přeložili r. 1885 Arietto a Černý sbírku *Les Humbles* (pod názvem *Z malého světa*) a r. 1886 Ladislav Tesař dvě sbírky *Promenades et Intérieurs* a *Le Cahier rouge*; v těchto dvou knížkách byl v tehdejších letech horlivě čten Coppée mladší generací českých básníků, která otiskovala své verše v tehdejší Světlozoru. Po vzoru Coppéově obírali si velkoměstské nebo sociální motivy, žánrově kresby, pointované obyčejně sociálním sentimentalismem. Silní z nich (Sova) prošli tímto vlivem beze škody, slabí (Klásterský) v něm utonuli; neboť Coppée nebyl opravdový, mocný a původní duch básnický, který mohl osvěžovat i a zúrodnovat: byl sám manýrovaně malicherný, šablonovitý a suchý epigon. Coppée napsal také řadu knih povídkových a románových a veršovaných historických dramát, vesměs více méně prostředních; daleko větší však úspěch než tyto práce vysokého kothurnu měl veršovaný proverb z jeho mladosti *Le Passant* (1869): ten založil mu vlastně básnickou popularitu, věc těžko pochopitelná, zahledíš-li se dnes na tuto drobounkou divadelní hračku. Později překládal u nás z Coppéa hodně Ant. Váňa; přeložil kromě tohoto proverb (Poutník, 1892) i veršované povídky Olivier a Anděl Páně (ve Sborníku světové poesie).

† Jonas L. Lie

V Christianii zemřel 1. července [1908] proslulý norský romanopisec a dramatik, Jonas L. Lie, známý i u nás z překladů, žel, ne vždycky vybraných s kritickou obzíravostí. Lie nebyl ani veliký básník, ani vůdčí duch umělecký, ale ušlechtilý spisovatel, který dovedl inspiraci národní sloučiti se smyslem pro vývoj západních forem uměleckých.¹

1 - [Viz Kritické projevy 3, str. 488 a n.]

† Jan Nowopacký

4. července [1908] zemřel v Slavětíně u Loun známý krajinář Jan Nowopacký ve věku 87 let. Nowopacký býval učitelem kresby v rodině císařské i v domech šlechtických a procestoval křížem krázem Rakousko, Uhry a Itálii; později stal se kustodem-adjunktem císařské obrazárny vídeňské. Ze svých cest přinesl si pracovitý a čistotný, ale jinak chladný a konvenční kreslíř značnou kořist pitoreskních vedut krajinných; Nowopacký byl spíš pohledářem než krajinářem v moderním smysle slova; všude jde za malebnou líbivostí, uhlazenou čistotností i povrchovou zajímavostí, všude jest spíše dokumentárním ilustrátorem než umělcem, tvořícím z fondu osobitého charakteru a hlubší, zákonnější uvědomělosti. Dlouhým pobytem v cizině odcizil se úplně českému uměleckému životu, s nímž snažil marně sblížit se poslední léta svého života výstavou, pořádanou v Praze r. 1903. Přes značnou reklamu, s níž byla tato výstava inscenována, nedovedla ovšem jinak zasáhnouti v moderní náš vývoj umělecký, který dávno Nowopackého předběhl a jemuž Nowopacký neuměl nic ani dáti, ani napovědět. Cyklus jeho *Obrazů z Alp* vydal B. Kočí r. 1904.

Paní Růžena Svobodová

vrší 10. července [1908] čtyřicet let svého života, bohatého mnohými krásnými a významnými činy uměleckými. Básnický i kulturní význam díla jejího oceňujeme na jiném místě.¹ Zde buďtež uvedeny v chronologickém postupu její práce literární. Jsou to: *Ztroskotáno*² (román); *Povídky*²; *Na písčité půdě* (román); *Přetižený klas*² (povídka); *Zamoláná vlákna*³ (román); *V odlehlé dědině* (studie z moravské vesnice); *Milenky* (román); *Pěšinkami srdce* (povídky); *V řiši tulipánků* (veselohra); *Plameny a plaménky* (román a několik povídek); *Zahrada irémská* (román, jehož první polovina vyšla v loňských Květech); *Povídky* v XVIII. svazku Žně z literatury⁴ (o dětech a z dětství); *Černí myslivci* (povídky, počínají vycházet u Laichtra).

† Jindřiška Slavinská

Při neštěstí výstavním 11. července [1908] byla usmrcena někdejší herečka Národního divadla, slečna Slavinská, dcera spisovatele a překladatele L. z Rittersberku a matky Polky. Narodila se ve Lvově r. 1843, po prvé vystoupila v divadle Prozatímném r. 1863, se scény Národního divadla odstoupila r. 1892. Mladší generace neznala jí jako umělkyně scénické, ale nikdo z nás, jimž bylo dopřáno setkati se s ní v životě, nezapomene její ušlechtilé osobnosti, silné víry, kterou byla proniklá celá její bytost, krásného entusiasmu jejího srdce. Zjev slečny Slavinské vbíhal do dnešních dnů vystřízlivělého, surového blágerství jako poslední výběžek

1 - [Viz Duše a dílo, 6. vyd. 1950, str. 162 a n.]

2 - [Viz Kritické projevy 3, str. 439 a n.]

3 - [Viz Kritické projevy 4, str. 259 a n.]

4 - [Viz zde str. 63 a n.]